

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Értekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI AR:
Egy évre 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Az Egyházi Értekezlet közgyűlése előtt.

Immár csak napok választanak el az egyházkerületi Egyházi Értekezlet idei marosvásárhelyi közgyűlésétől. A „Református Szemle“ múlt számában az elnökség közreadta az előzetes értesítést a közgyűlésről, s ez értesítés szerint az Értekezlet idei közgyűlése akár közreműködőinek egyházi életünkben s egyházi életünk közvéleményében elfoglalt posztóinál, akár a tárgyalás alá vett kérdéseknek egyházi életünkre való nagy és messze kiható jelentőségénél, akár a helyesen csoportosított hallani és látnivalók gazdagságánál fogva jelentőségében felül fogja mulni eddigi minden közgyűlését Értekezletünknek.

Egyházi életünk őrei, kiváló munkásai készséggel ígérték meg megjelenésüket, ajánlották fel közremunkálásukat, mert át vannak hatva a meggyőződéstől s példát akarnak mutatni nekünk, hogy hivatali hatáskörükön, teendőikön túl az egyháztársadalmi élet terén is hallatniok kell irányító, buzdító, tette sarkaló szavaikat tudván azt, hogy kiváló egyéniségük által nyert, a gondviseléstől számukra kijelölt magas helyükről hallatott szavaiknak visszhangzásra kell találania

mindnyájunkban, kik szeretjük egyházunkat s javát, felvirágzását munkálni óhajtjuk szívünk teljességéből. Az ők megjelenése, velünk együttérzése, közös szent munkára tömörülése bizonyára ünnepé fogja avatni a közgyűlés napjait. És ez ünnepi érzésekkel áthatottan, megtermékenyülve eszmékkel és eszményekkel, megismerve az előttünk álló, ránk váró feladatok teendőik nagy jelentőségét, szükséges, áldásos voltát, örömmel, lelkesedéssel vetjük kezünket az Isten-től számunkra kijelölt munkamezőben az eke szarvára.

Az idő is egészen alkalmas a közgyűlésre. Az esztendő ünnepnélküli szakában vagyunk: amikor a lelkipásztorok egyházi teendőjük mulasztása nélkül részt vehetnek azon. És akik gazdaságot folytatnak, azok akkor már túl vannak munkájuk jobb részén. Az iskolákban a beiratás elvégződött a tanítás elkezdésének egy pár nappal való elhalasztásával nem veszít nagyot a tanítás ügye: az év folyamán bőven kipótolható.

A lelkipásztorok hívják fel híveik figyelmét a közgyűlésre, tájékoztatják jelentősége felől, buzdítsák az azon való résztvételre, hogy érezzék az egyház nagy egészével való egységüket, közösségüket, vigyék el magukkal családjuk, társaik közé, foglalkozásuk, hivatásuk körébe az

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ref. lelkészi lakás. —

ott elhangzó eszméket, igazságokat intelmeket, hogy Értekezletünk törekvése, célja minél szélesebb rétegekben találjon buzgó munkásokra. A katolikus nagygyűléseken ezrei vesznek részt az egyház igazgatásából teljesen kizárt tömegeknek és érdeklődésével honorálja vezetői akcióját, tud áldozatokat hozni megjelenésével is egyházának s az egyház által propogált intézményeknek. És mi reformátusok, akik nemcsak valljuk az egyetemes papság eszméjét, de meg is valósítjuk minden vonalon, mi nem tudnók megmozdítani a tömeget, nem tudnók belevinni az egyháztársadalmi munkába is, nem tudnók megértetni velük, hogy nem csak magunkért, hanem érettök is, az ők földi és mennyei boldogságukért is küzdünk; harcolunk s nekik segíteniök, támogatniök kell minket az érettök folytatott küzdelemben?

Gondolkozzatok ezen, atyámfiai, lelkipásztorok, tanárok, tanítók! Legyünk ott azon a gyűlésen mindnyájan, akiknek az Isten erőt és egészséget adott. És legyünk ott nemcsak magunk, hanem vigyük oda hiveinket is, hogy a gyűlésen résztvevők számával is dokumentáljuk, hogy élünk és élni akarunk!

A Képes Szent-Bibliáról.

Lapunk előző számaiban tájékoztattuk olvasóinkat a Képes Szent Biblia felől. Igéretünkhez képest, most folytatjuk a képek bemutatását.

A mai első képen a Megváltót a gyermekek közt találjuk, akiknek a mennyei országát ígérte szívök ártatlanságáért. A képcsoportozat (szintén Plockhorst műve) nem csupán Jézus szeretetsugárzó arcát tünteti fel művészi szépséggel, hanem a gyermekek és anyák arca is kifejező. Látni rajtuk; mily jól érzik magukat az isteni szeretet tüzhelyénél, az Üdvözítő társaságában.

A második kép az örökszépségű emmausi jelenetet ábrázolja. Ez a kép elűt a többitől, a világhírű Tiziano, velencei olasz mestertől való, aki ezelőtt 300—400 esztendővel élt és saját korának viszonyait rajzolta az isteni Mes'ler alakja mellé. Jézus tekintete békét és szeretetet tükröz, tanítványai a szelidségről ismernek rá, amelynek sugara arcukra vetődik a kenyer megsegezésekor.

A harmadik kép az első pünkösdi nagy jelenete, amelyet az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv második része beszél el. Együtt voltak az ünneplő tanítványok, amidőn megzendült a sebesen zugó szél

és megjelentek a tüzes nyelvek; megtelének Szentlélekkel és kezdenek nyelveken szólni. E kép Rubens németalföldi világhírű festő alkotása. A hit és lelkesült elragadtatás ég az arcon és a szemekben, mint méltó kíséret az első keresztyén gyülekezet megalakulásához.

A negyedik (megint Rubens képe) Pál apostol nagy jelenetét varázsolja elénk a damaszkuszi uton. A forró vérű, ideges Pál, akkor még farizeus tanítvány Damaszkusz felé siet (Csel. 9.) a keresztyének üldözésére. Utközben hirtelen nagy világosság vette őt körül s szózatot hallott: „Saul, Saul, mit kergetsz engemet?” „Ki vagy te Uram?” szólta a megdöbbsent irástudó. „Én vagyok Jézus, akit te kergetsz. Nehéz neked az ösztön ellen rugódoznod.” Ez a pillanat megváltoztatta őt. Krisztus üldözőjéből Krisztusról szenvedéssel és halállal is vallásttevő apostol lett.

E képek nagyjában tájékoztatnak bennünket a Képes Magyar Biblia kiválóságairól, szép képeiről s biztosítanak arról, hogy családi asztalunk nemcsak hasznos, hanem gyönyörű szép kiadványhoz is jut vele.

Isten igéje.

„Én vagyok ama jó pásztor.“

Ján. 10. 11—16.

A festőművészet minden időben szívesen foglalkozott Jézus személyével. De alig lehet nehezebb feladata mint Jézus képének megalkotása. Ha ezeket a Jézus képeket nézzük, alig akad közöttük olyan, amely megfelelne annak a képnek, amelyet az evangélium alapján alkot magának a hívő lélek. Az egyik képen ott ragyog az emberfalótti dicsőség koszorúja, s megközelíthetetlen távolban érzem magam felett az Urat, mintha azt mondaná: „Porszülötte gyarló ember, ne érints engemet!“ A másikon, különösen az újabbak között, ott látom homlokán a bánat redőit, szemében a lemondás kifejezését. Közel érzem magam-

és legteljesebb kifejezése az a szó, amelyet szent leckénkben hallunk az Úr szájából, midőn azt mondja: „Én vagyok ama jó pásztor“. Aki ezt a szót megértette, az nemcsak imádatra buzdul az Ur iránt, hanem szívét átengedi neki, vezérletére bizza magát s osztályrészül békességet, boldogságot talál már itt e földön. Ne keressük azért soká elmélkedésünk közelebbi tárgyát. Foglalkozzunk csak az Urnak ezzel a szavával: „Én vagyok ama jó pásztor“. Igaz vigasztaló és — komoly intő szó ez.

Igaz vigasztaló szó! Ama jó pásztor — így szól az Ur s ezzel visszautal arra, amit hallgatói, egyrészt az irástudók, másrészt tanítványai, a jó pásztorról már eddig is tudtak. Hiszen már a 23. zsolnában felzendül a jó pásztor dicsérete: „Az Ur az én pásztorom; azért semmiben meg nem fogyatkodom.

hoz, közel a sokszor kegyetlen élet küzdelmei között vergődő lélekhez: de fölemelni nem bír; leszállt hozzám, de nincs ereje, hogy föl is emeljen. Pedig mit használ a Megváltó, aki csak együtt érez velem, együtt szenved velem, de a keserű lemondásnál többet nyújtani nem bír. Én erőt, új életet, diadalt, a szenvedéseken és halálon is diadalmaskodó Megváltót keresek. És nemde ilyent keres ami lelkünk általában? Ilyenre van szüksége ez emberiségnek korunkban is. És ilyen az, akiről az evangéliumok tanuskodnak. Az evangéliumok Jézusában egyesül az isteni fenség a véghetetlen szeretettel, az erő, amelylyel a porból fölemel, azzal a minden emberit megértő s emberi leg is átérző meleg szívvvel, amelyen az emberi szív fölmelegszik s bizalommal telik el, hogy nincs elhagyatva.

Ennek a bibliai Krisztusképnek egyik legmélyebb

Gyönyörűsége és füves helyeken legeltet engemet és kies vizek mellé viszen engemet. Az én lelkemet megvidámitja s visz el engemet az igazságnak ösvényén az ő nevéért...“ Esaiás próféta hallja Istennek biztató ígértét, mely szerint Izrael népének elszéledt nyáját összegyűjti majd a jó pásztor. (Es 40. 11.) Ezékiel próféta pedig gonosz pásztorokkal, a béresekkel szemben örömtől áradozó szívvvel hirdeti csüggeteg népének: „Azt mondja az Ur Isten: Ime én magam előkeresem az én juhaimat és megkeresem őket. Miképen a pásztor megkeresi az ő nyáját, amely napon az ő elszéledt juhai között vagyok: így keresem meg az én juhaimat és kiszabadítom őket minden helyekről, ahová elszéledtek volt a ködnek és homálynak napján... az elveszettet megkeresem és az eltévelyedetett visszahozom és a megsérültet be-

kötöm és a betegest megerősitem“. (Ez. 34, 11 12, 16.)

Századokon át várták az igazak ezt a jó pásztor és a szabadulás idejét. Jöttek próféták, hirdették az igazságot, az ítéletet, az igazaknak a jobb jövőt; de egy sem mondta magáról, hogy ő ama jó pásztor. A názárethi Jézus fenséges nyugalommal vallja: „Én vagyok ama jó pásztor, akit az Isten megígért, akit atyáitok sovárogra vártak; akiben az örökkévaló Isten könyörülő kegyelmébe fogadja népét,

Szavait bizonyítja egész élete. Szeretet, könyörület sugárzik egész valójából. A bűnöstől nem fordul el, mint a büszke farizeusok, hanem szeretetének hatalmával egyengeti útját a megtérésre, az új életre, — s annak örül legjobban, ha azt hirdetheti: fiam, leányom, meg vannak bocsátva a te bűneid, eredj el békességgel. A sokaságot látva, megesik a szive a testi és lelki nyomorúságon, amelyben sinylődik; amit a vezetők szeme nem lát, az ő szeme észreveszi, szive átérzi, hogy olyanok, mint a pásztor nélküli nyáj s míg lelküket az élet kenyérével táplálja, testükről sem feledkezik meg. Ha nyugalomra volna szüksége, s lelke a magány után áhítozik, csak a vigasztalásra szoruló hangját kell hallania, csak békeség után sovárgó halandót kell maga előtt látnia, nem ismer nyugalmat, nem ismer éhséget; a jó pásztor nem nyughatik. Kész felelni a samariai asszonynak éhen-szomjan a nap tikkasztó hevében; ébren van Nikodémus számára éjnek idején; nem utasítja el a kisdedeket még a legnagyobb munka közben sem, hanem hívogatja, ölébe veszi s megáldja őket, s midőn szeretetéért hálátlanságot tapasztal, s marasztalás helyett arra kéri, hogy távozzék, mert közelsége a bűn kedvelőinek kellemetlen: nem kér tüzet a mennyből, hanem áld és tűr. Midőn a nép vezeterei megtagadják, saját tanítványainak egyike elárulja, másika háromszor megtagadja s valamennyien elhagyják, még akkor sem keseredik el, hanem annál fenségebben ragyogtatja szeretetének sugarait, még a keresztfán is így imádkozik: „Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek“. Életét is kívánják s ő odaadja, utolsó csepp vérének is kiontja, csak hogy mindent, mindent megtegyen nyájáért, hogy beteljesedjék, amit mond: „A jó pásztor az ő életét adja a juhokért“. Óh mily igaz, hogy ő ama jó pásztor!

És ezt a jó pásztor nem veszítettük el. Amienk ő ma is. Meghalt érettünk; halálát elfogadta engesztelő áldozatul a mennyei atya s visszaadta nyájának a jó pásztor. Ezt hirdeti husvét ünnepe. Ezt zengi közel-távol a keresztyének serege. Nem vagyunk immár olyanok, mint a pásztor nélküli nyáj, mert él az Ur s velünk van minden napon mind a világ végezetéig. Csak akkor kezdi igazán összegyűjteni nyáját, mikor a halálon diadalt vett; most indul el csak az evangélium hívogató szavával minden népekhez s ime jönnek, gyűlnek hozzá mindazok, akik ér-

zik lelkük rabságát s bűn békőiből szabadságra, új életre, üdvösségre törekeshnek. Jönnek, gyűlnek hozzá a megfáradtak és megterheltek s nyugalmat találnak pásztori szeretetében. Tizenkilenc század esz immár tanúságot róla; s korunk minden anyagiassága és önteltsége mellett is megható módon tanuskodik róla, hogy a lelkek igazi pásztor, békeségre vezetője, üdvözítője ma is csak az a sokszor elfeledett, sokat gunyolt és kicsinyelt Jézus.

Mi nem is fengedjük magunkat megtéveszteni. Nem, hanem szívünk egész melegével, hitünk teljességéből, az Ur iránt érzett hála és szeretet hangján valljuk: Jézus ama jó pásztor! Pásztori hűségét szeretetét önmagunkon tapasztalhatjuk. Ime, minket is kegyelmébe fogadott. Téged is kísér, testvérem az Urban, gyermekségedtől fogva. Nem ő volt-e az, aki gyermekkorodot megaranyozta s magához vont, mikor imádkozni tanultál, s áhitattal halgattad a róla szóló szent evangéliumot? Nem ő dobogtatta hevesebben szivedet, mikor a konfirmációi oltár előtt

állottál? Nem ő volt-e az, akinek szava igazságnak bizonyult élted legválságosabb pillanataiban; a ki sértések tüzeiben, a kétségbeesés torkában. Ugye hányan hagytak el, akikben bíztál! Hány nagyhangú ígéret lett semmivé, hány csalódás keserítette lelkedet: de mondd meg igazán: mikor csalt meg az Urnak beszéde, ha igazán megtartottad, mikor hagyott el a jó pásztor, mikor fogyott el hozzád való szeretete és hűsége! Ember lehet hűtlen, saját szívünk megrendülhet és csalárdul eltávozhatik hű pásztorától; de az ő hűsége állandó, ő soha el nem hagy! Hogy is hagyhatna el? Hiszen életét adta értünk, övéi vagyunk. Önmagát tagadná meg, ha elhagyna. A jó pásztor szent ígéjének kies legelőjén legeltet bennünket s ez a szent ige a vigasztalásnak és erőnek kiapadhatlan forrása. A jó pásztor a jó ntakon

S ha e földön még sok tökéletlenséget látsz s fájó szívvel nézed, mint tépi, bomlasztja az Ur nyáját a farkas és hagyja cserben a sok béres; ha panasza nyílnak ajkaid, hogy még mindig nem jutottunk el az Üdvözítőnek oly igaz ismeretére, amely az egész nyáját egybefoglalná: megvigasztal az Ur, mert ő ismeri nyájának minden tagját, bárhol lakjanak, bármely néphez tartozzanak s összegyűjti valamennyit és akkor leszen egy akol és egy pásztor; egy akol, amelyben megfér és nyugalmat talál, aki igaz szívvel kereste az Urat, és egy pásztor, akitől többé sem a farkas el nem ragadhat, sem a béres el nem idegeníthet.

Óh ne feledjük soha az Ur szavát: „Én vagyok ama jó pásztor! Igaz, vizasztaló szó ez; az volt és az marad mindenkor!

vezet, a ki reá tekint, lehetetlen, hogy eltévedjen s ha meredek is néha az út, ha sötét szakadékokon vezet is át, hogy próbára tegyen, közelsége bátorít, szava új erőt önt tagjainkba s előbb mint gondolnád eloszlik a sötétség, kiérünk a napfényre. A jó pásztor fölvesz, ha elfáradunk: bekötözi sebeinket s végre biztos menedékhelyre, nyugalomra vezet. És mind tudja, kinek mire van szüksége. Hiszen ő ismeri az ő juhait. Óh mily boldogító tudat ez! Csakugyan nincs az a lelkiállapot, nincs az életnek az a változása, amelyben Jézusnál meg ne találunk, amire szükségünk van. Emberek félreismerhetnek, önmagunk előtt is rejtély lehet sokszor a mi lelkünk, aggódva kérdehetjük a kétségek harcában: Uram, mi lesz velünk? — ő nem ismer félre, ismeri terhedet, tudja mi fáj, mi szolgál javadra: csak bizd rá magadat.

Ámde komoly intő szó is, és aki igazságát be- látta s vigasztalását tapasztalni akarja, annak azokról a komoly intésekről sem szabad megfeledkeznie, amelyeket ez a szó magában foglal.

Én vagyok ama jó pásztor! Testvéreim, ha az Ur a jó pásztor, ha nincs senki más, aki lelkünknek békességet és üdvösséget nyújthat: akkor nem lehet szentebb és fontosabb kötelességünk, mint az, hogy ehhez a hű pásztorhoz teljes erőnkkel ragaszkodjunk s őt mindenkor buzgón kövessük. Ez az első intés. Aki nyájához akar tartozni, kövesse őt. Kövesd őt gyermekem: tanuld örömet igéjét, áldd azokat, akik istenílelemben nevelnek. Kövesd őt ifju testvérem: lelkedben, remélem, szent eszmék szeretetének lángja lobog, nemes célok felé törsz s nem akarsz virágként a porba hullva időnap előtt lemondani a szépért és

jóért folyó, az egész életet megérő küzdelemről; talán csak nem hangoztatod a tehetetlen világfájdalom nyomorult igéit, s nem akarsz azokhoz tartozni, akik az életet még nem ismerik s már is fásult csömörrel bírálgatják, holott rugalmas, fogékony lélekkel méhként kellene gyűjteni a maradandó kincseket. Oh, ha ifju vagy, ifjúként érzel: kövesd hű pásztorodat, a Jézus Krisztust! Hidd el, megszenteli törekvéseidet, megaranyozza ifjuságod napjait, örömeit, erőt önt beléd s áldani fogod, mily jó uton vezet, míg mások tévelyegnek s vesztükbe rohannak! Kövesd őt, ki életed delén állva, magad, családod, embertársad javára munkálkodol: a jó pásztor tanítson meg, hogy nem a csengő bér, hanem az az igaz szolgálat, amelyet teljesíthettünk, a legszebb jutalom, Te agg testvérem, kit sok keserű emlék mellett kevés remény kecsegtet immár e földi létben, szemed a véghatárt látja már, tested a sír felé görnyed; kövesd a jó pásztor, s agg korodat reménnyel, tartalommal tölts meg és a sirt nem lemondással, hanem az új életnek biztató reményével köszöntöd.

Igen, kövessük őt mindannyian s buzdítsuk egymást követésére szóval, cselekedettel, egész életünkkel!

Tehát másokért is tehetünk valamit! Sokat, nagyon sokat. Igaz, nem adhatjuk életünket váltságul senkiért; ez nem is szükséges. De odaáldozhatjuk életünket felebarátaink szolgálatára s minél többet szolgálunk az emberiségnek, annál többet ér ami életünk, annál hivebb követői vagyunk a mi hű pásztorunknak! S ha a nagyok milliókra költhetik dus életük kincsét, gazdagítsd te azzal, amit Isten adott, boldogítsd szereteteddel azt a kis kört, amelybe az Ur helyezett, s világíts lelked melegével s világával azoknak, akiknek javára adta az Ur életedet!

Különösen szól ez intés azoknak, akik pásztori tisztet töltenek be itt e földön. Nevük is — ó mily szép név — lekipásztor. Az az igazi lekipásztor, aki az Ur szeretetéből merít s csak egyre törekszik, hogy a nyáját megtartsa annak, akié, a Jézus Krisztusnak. A béres elfut, mert béres, a maga javát keresi; a pásztor megáll és a nyájával együtt és a nyájáért él. Vajha ez a lelkület töltené el evangéliumi egyházunk pásztorainak szívét! Vajha ily lelkülettel lépnének szent hivatalukba ifju Timótheusaink! Óh, Uram, ihlesd meg szívüket pásztori szereteted tűzével s adj nyájadnak hű pásztorokat!

De ama jó pásztorra kell tekinteni ifjuságunk tanítóinak és nevelőinek is. Csak az a szeretet nevel, amely, mint az Ur példája mutatja, leereszkedik a gyöngéhez, beleéli magát a nevelendőnek lelkébe, ismeri őt s mindenekfelett nem feledi soha, hogy ez a gyermek, az az ifju Krisztus nyájának tagja, akit számon kér majd ama nagy napon.

És ti szülők, vajjon nem érzitek-e a komoly intést, amely felétek is hangzik az Ur szavából: „Én vagyok ama jó pásztor?“ Tudjátok-e, hogy megbo-

csáthatatlan mulasztás, ha gyermekeitek zsenge szívét nem fűzitek ahhoz, akinek tulajdona: az Urhoz? A pince dohos levegője nem fakaszt virágot, nem érlel gyümölcsöt, a csemete fény és levegője után eped; a gyermeki léleknek napsugara, éltető levegő a jó pásztor; vond meg tőle: soha, semmivel sem pótolhatod!

Ti, kik szóval és tettel hatni nem tudtok az emberekre, gondolatok meg, mivel tartoztok nekik. Könnyű sikamlós szavakkal a hitet megígátok, könnyű a gyöngét az Uról elragadni: de mit adtok neki érte, hová taszítjátok őt? Nemde a kétségbe, romlásba, veszedelembé? Mikor érti már meg a szónokok, a tollforgatók, a könyvírók serege azt az intést, hogy minden ország támasza s talpköve a tiszta erkölcs? Ez is összefügg azzal, hogy az Ur ama jó pásztor. Az erkölcs ápolói az Ur országának szolgálnak; az erkölcs ronóói farkasok, akik pusztítják az Ur nyáját s veszedelemben döntik a lelkeket, szétdulják a család, a nemzet, az emberiség boldogságának alapjait!

Szerepjük emlegetni a belmisszió! Ime, itt a helye; itt kezdjük meg és folytassuk kitarással. Mindenkinek kijut a jó munkából.

Azért aki pásztornak vallja az Urat, szálljon is sikra mellette s tegyen bizonyosságot róla az emberek előtt. Szent kötelesség ez, amelylyel tartozunk az iránt, de felebarátaink s önmagunk iránt is.

Te pedig, lelkünk hű pásztor, Jézus, maradj velünk s ne engedd nyájadat pusztulásra jutni, bár megérdemelhük, hogy elfordulj tőlünk.

Vésd szívünkbe mélyen fenséges szavadat: „Én vagyok ama jó pásztor!“ Legyen ez az igazság ami vigasztalásunk; buzdítson hű követésedre, míg majd eljutunk oda, hol a te választottaidat összegyűjtöd s megvalósul az egy akol és egy pásztor reménye! Amen!

Pröhle Henrik.

Egyháztársadalom.

E sorokat pedig olvassa el mindenki:

„A katolikus nagygyűlések célja.

Ha az ujjat sokáig hevertetik, hasznavehetetlenné válik. Az izmokat sűrűn megisméltető gimnasztikával kell rugalmasságukban megtartani. A nagy célokra, kemény munkára hivatott embereknek állandóan kell acélozniok akarataikat fegyelmezni gondolkozásukat, hogy a váratlanul beálló jelentős momentumok is akció készen találják őket. Ezek az elemi igazságok adják az évenként megisméltető katolikus nagygyűlések szükségessége mellett a legnyomósabb argumentumokat.

Harckészen, építő munkára, áldozatra és önfeláldozásra készen kell állnunk. Nem sejtett, óriási mechanikus, anyagi és szellemi erők phalanxai törnek szakadatlan egymásutánban a szikla ellen, amelyre

Krisztus urunk Anyaszentegyházát építé. Mintha e szikláról folyna a nyomoruság, a szegénység árja. Mintha erről kelnének az elméket sötétbe burkoló fellegek. Mintha a kultura folyama rajta törne meg, — mintha a tetején trónoló hatalom az elnyomásban, a vérben, a halálhörgésben találná kedvét, oly gyűlölettel, oly kétségbeejtő erőfeszítéssel ostromolják századok óta. A szikla, a sziklára épített Egyház, a benne felhalmozott supernaturalis és moralis kincseket nekünk kell megvédelmezni, a magunk és az emberiség javára. A múltban ez a szikla nem adott okot gyűlöletre, de adott elég okot arra, hogy éppen a tudomány, a művészet rajongói, az emberbarátok öröklával és bámulattal tekintsenek reá. De még ezt sem várja ellenségeitől a katholicizmus. Hánytorgassa a multat, akinek kedve tartja. Ássanak fel minden eltemetett rágalmat, a kiknek hiena természetük van. Tegyék. De engedjék dolgozni háborítatlanul ugyanazokért az ideálokért, amelyeket a maguk zászlójára irtak: a világoosságért az emberszeretetért, az egyenlőségért, az igazságért. Legyen verseny. Legyen vetélkedés. Legyen harc és győzelem. A legyőzött az lesz aki jövőben a kulturmunkában, az emberiség nevelésében, boldogításában kevesebb eredményt tud felmutatni. Ismételjük: a jövőben. Mert a múltban, a szellemi kincsek gyűjtésében, termelésében, elterjesztésében az érdem 99 százaléka a katolikus egyháze.

És hogy a jövőben is így legyen, ezért tartjuk a katolikus nagygyűléseket. Céljuk e hadgyakorlatoknak a legtisztultabb felfogás, a keresztény világnézet által irányított szociális és apologetikus munkára felhívni, kiképezni, begyakorolni a katolikusokat, hogy ne csak defenzív munkát végezzenek a rombolók ellen, hanem pozitív, reális tevékenységgel bebizonyíthassák, hogy csak egy alap van, amelyre a jövő kultúrpalotáját építeni lehet s ez az az alap, amelyet Krisztus adott. A katolikus nagygyűlés e szerint egy a modern élet követelményeinek, a megváltozott gazdasági és technikai viszonyoknak megfelelő részletes munkatervet dolgoz ki az egyesek és a testületek számára. Ennek a munkaprogrammnak mindenképpent realisnak kell lennie. Mindkét lábunkkal a reális szükségletek talajára kell lépnünk, mert levegőből a legideálisabb elvek mellett sem élhetünk meg. A legszebb rózsa gyökere, a legfehérebb liliom szára is a földből, a fekete, a nyirkos földből szívja táplálékát, életerejét. Az idealizmus gyökere a realizmus s azért elhal az az idealis mozgalom, amely a reáliákra nincs semmi tekintettel.

A munkaprogrammnak pozitívnek kell lennie. Nem ellenséges, nem is komoly dolog az ellenfelek törekvéseinek pusztán meghiusítására törekedni. A negatív munka félmunka. Ha valamit nem látunk jónak, ne csak akadályozzuk meg, hanem a megakadályozott rossz helyébe tegyük a jót, a káros szervezet helyébe a hasznosat, a rossz ujság helyébe a jót Holt pontra

jutott akkor a katolikusok szociális tevékenysége, ha megelégszünk a szociális rendszerek tévedéseinek megostromlásával. Ennek a munkának nagyon kevés eredménye lesz s az a kevés is hamar elenyészik. A szociális reformok erélyes követelése, a magunk körében azok megvalósítása, a falkozási osztályok gazdasági előmenetelének intézményes munkálása lesz az a mód, amellyel minden ostromnál hathatósabbban fogjuk bizonyítani, hogy korunkat megértettük s a szocietás javán dolgozni akarunk és tudunk.

Legyen a munkaprogramm kiterjedt. Nemcsak azt értjük ezalatt, hogy részletes legyen a katolikusok minden rétegének érdekét egyformán szem előtt tartsa, hanem főképpen azt, hogy a munkába vonjon bele mindenkit. Idejét multa az a patriarchalis elv, hogy a „jobbak“ tegyenek valamit a népért. Tegyen a nép jót önönmagával a jobbak utmutatása, vezetése, tanácsolása mellett. Legyen megfelelő része a munkában mindenkinek s ne akadjon katolikus, aki a kikapart gesztenye után nyújtogatja a kezét. Azért a munkaprogramm juttasson megfelelő szerepet minden dolgozni kívánó katolikusnak.

Ilyen munkaprogramm készítésére össze kell jönni minden katolikusnak. Becses és szükséges lehet itt minden vélemény, minden tapasztalat, minden tudás. Jöjjen tehát mindenki, hogy képviselve legyen minden érdek! Jöjjen mindenki, aki oktatni tud és jöjjen mindenki, aki tanulni akar

Jöjjenek kiváltképpen azok, akik mindent megkritizálnak, mindent lekicsinyelnek, mindent leszólnak, mert mindent jobban, mindent sikeresebben tudnának megcsinálni — csak éppen meg nem próbáltak még eddig semmit Legalább mondják el, hogy hogyan kell jobban csinálni a dolgozók, hálásak lesznek — a kritizálóknak s amellet, hogy minden az ő szájuk ize szerint fog menni — föltéve, hogy kritikájuk nem a tehetetlenek szokásos nyelvöltögetése — még mindig kényelmesebb helyzetük lesz, mint azoknak, akik a kritikák dacára is dolgoztak.

A VII-ik katolikus nagygyűlés amennyire az előjelekből bizonyossággal merjük állítani, ugyanazon a csapáson fog haladni, amelyet kiváltképpen a két legutolsó nagygyűlés hozott életre: a pozitív szociális munkát, az erők centralizálását fogja szolgálni. E nagygyűlésen csaknem minden katolikus szervezet elreferálja eddigi működését és számot ad a jövendő terveiről. Így tehát alkalom nyílik javítani, erősíteni, tágitani mindenben. Akinek van terve, van eszméje, érvényesítheti. Csak ne rejtse véka alá, hogy akkor kérkedjen vele, mikor arra semmi szükség nincsen. Jöjünk össze! Dolgozzunk. Oktassuk egymást, lelkesítsük egymást, s eressük meg egymást.

A VIII. katolikus nagygyűlést nemcsak az teszi fontossá, hogy a részletes munkaprogramm kidolgozása lesz a feladata, hogy manifestálni akarjuk őseink hitéhez való hűségünket, hanem hogy az Egyház sziklá-

jának legfőbb öre előtt is ekkor akarjunk letenni fiui hódolatunkat. Szeptemberi nagygyűlé-ünkön X. Pius pápának, a magyarokat annyit segítő nagy elődök dicső utódának újból megfogadjuk, hogy a kereszténység védőbástyája lettünk, mint hajdan török-tatár ellen, most az anyagelvűség, az atheizmus, az antikrisztianizmus hadai ellen. E fogadalom letételénél ott kell lenni minden katolikusknak.

Haller István.

Kedves Atyánkfia! Ha elolvastad e cikket, ha látod a római egyház szervezkedését s a munkára készséget a tuloldalalon, lehetetlen, hogy ne érlelődjön benned vágy, lelkesedés a te evangéliumi egyházad érdekében való munkára, Krisztus Anyaszentegyháza, a te Református egyházad építésére. Lásd a római katolikusok megkövetelik hiveiktől a munkát más felekezettük ellen s így az ellenünk való szervezkedésre. Hát mi nem követelhetjük meg akkor, midőn a mi drága Anyaszentegyházunk védelméről van szó?

H i r e k.

Olvasd a Bibliát.

Felelősség és szeretet.

(Róm 14, 12—25.)

A régi törvénynek sok oly rendelete volt, mely szabályozta az emberek ételét, italát; erre szükség is volt, hogy Isten népe elkülöníttessék a pogányoktól. Mikor azonban elérkezett az idők teljessége, ez a válaszfal nélkülözhető volt, mert az Isten népének most más különböztető jelei vannak, mint evés, ivás és egyéb külsőségek. Eljött a lelki szabadság ideje; de ez a szabadság nem szolgálhat mentségül arra, hogy valaki mértékletlenkedjék s így először önmagát, de azután példájával valamely felebarátját megrontsa.

A r a n y m o n d á s. A ti atyátokfia eleicei ne tegyetek valami oly dolgot, melybe megütközzék vagy megbotránkozzék. Róm. 14, 13.

I. F e l e l ő s s é g. Isten országa nem ételben, nem italban áll; ezeket a dolgokat Isten azért adta, hogy éljünk velök, de nem hogy azokkal visszaéljünk. A ki pedig ezekre nagyobb gondot fordít mint a mennyi Isten gyermekeihez illik, aki mértékletlenkedik az elzárja a szentlélek előtt az ajtót, az nem juthat igazsághoz, békéhez és a lélekben való örömhöz. Ezáltal mi bennünk nem épülhet, nem növekedhetik az Isten hasonlatosságára, ezért az Ur felelősségre fog minket vonni. A ki pedig hálaadással és mértékletesen élvezi Isten adományát, annál az Ur maga növeli és gyarapítja az örömet.

II. S z e r e t e t. Sok dolog van, a mit mi magunk nyugodt lelkiismerettel élvezhetünk, mert elég erőnk van kívánságainkat megfékezni, de másnak ugyanez testi és lelki kárt okozhat. Ha igaz szeretet van bennük, akkor mások kedvéért képesek leszünk lemondani arról, a mi nekik veszélyt okozhatna. Ha tudjuk, hogy valaki romlásra juthat, ha látja, hogy mi is olyan élvezeteket keresünk, mint a világ, akkor az ő kedvéért kerülni fogjuk azokat. Így lesz ez a szesz italok élvezetével, így olyan helyek látogatásával, hol a világ

mulat stb. Krisztus is nem a maga örömét kereste, hanem megtagadta önmagát, életét adta másokért. — kövessük őt ezen az uton.

Valamely szabad téren, hol sok gyermek játszott, egy rendőr látta, hogy egy öreg asszony felszed valamit a földről a kötényébe s elmegy. Utána menvén, kérdezte tőle, hogy mit visz el? Az asszony kinyitotta kötényét s a rendőr látta, hogy az tele van üvegeseréppel. „Azért szedtem fel. — mondá az anyóka — hogy a kicsinyek ne vágják fel lábukat“. Így távolítottunk el mi is a mi utunkból és életünkől, a mi másnak árthatna

Egyháztársadalom című rovatunkra külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Kérés a Vasárnap olvasóihoz.** Szeretettel s bizalommal kérjük lapunk olvasóit s mindazokat, a kik református egyháztársadalmi ügyünk iránt érdeklődvén, a szept. 8—11 napokon Maros Vásárhelyt megjeleni óhajtanak, de megjelenésüket még nem jelentették be, szándékukról azonnal értesítsék szerkesztőségünket.

— **Figyelmeztetés.** A f. é. szeptember 8. és következő napokon tartandó közgyűléseken résztvevők részére:

Azok részére, akik ezen alkalomból akár *Borszék*, akár *Szováta* híres fürdők vidéke nép- és egyházi életét tanulmányozni óhajtják s társas kirándulásban résztvesznek, megfelelő úti alkalmatosságról gondoskodunk. Jelentkezést elfogadunk f. é. szept. hó 1-ig. — Programról s utiköltségről a jelentkezők arányában fognak gondoskodni. 2. Szept. 11—12. napokon *Szeró. Irodánk* a köz. tan. részére szociális kurzust rendez, amelyen előadásokat fognak tartani: dr. Bernáth István orsz. képvis., Szánthó Menyhért min. oszt. tanácsos, Németh József min. oszt. tanácsos, Meskó Pál közgazd. író, dr. Kolozsváry Lajosné közgazd. író, dr. Gidófalvy István kir. közjegyző, dr. Koós Mihály min. titkár, a székelyföldi miniszteri kirendeltség vezetője, Pokoly József theol. tanár, Nagy Károly egyh. kerületi főjegyző és Tóthfalusi József lelkész.

A szociális kurzuson résztvevő lelkészek és tanítók napi 3 korona ellátásdíjban is fognak részesülni. Jelentkezési idő f. évi szeptember 1. — 3. Lelkészeinket ezen az uton is felkérjük, hogy a legnagyobb figyelemmel és odaadó gondossággal, személyes közbenjárással buzdítsák ref. hittestvéreinket, világi vezérebereinket és nőinket, tanító és tanítónő afiainkat a részvételre.

Elszállásolásról, vasuti jegyről stb. a „Vasárnap“ szerkesztősége, mint az erdélyi ref. Egyházkerület Egyháztársadalmi Értekezletének szervező irodája fog a marosvásárhelyi rendezőség útján gondoskodni. Jelentkezések f. év szeptember 1. ide, *Tóthfalusi József lelkész, Maros-Vásárhely*, címére küldendők.

Az evangélium hódító útja. Egy amerikai miszsiói evkönyv megbízható statisztikai adatai szerint a vallásfelekezetek most következőleg oszlanak meg az egész föld kerekességén: Az egész föld lakosságának száma 1.563.446.000 ember, mely létszámból 588.860.000 a keresztény és pedig 166.066.500 prot. 2.638.500 róm. kath. 120.157.000 görög kath. (ideértve a régi keleti egyházak hiveit is), 11.222.000 izr. 215.630.000 mohamedánus 137.935.000 budhista, 209.659.000 hindu, 231.816.000 konucianus és taoista, 24.900.000 shintoista, 157.069.000 animista, festisimádó s más efféle s egyéb hívők. E statisztikából is kitünik, hogy ma már a kereszténység a legnagyobb vallás a föld kerekességén. **Im** az evangélium hódító útja a népek és nemzetek között! A protestánsok száma folyton nő.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.